

This Question Paper consists of 29 questions and 10 printed pages + one outline map of India.
ह्या प्रश्नपत्रिकेत एकूण 29 प्रश्न आणि 10 छापील पाने + भारताच्या नकाशा आहेत.

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

अनुक्रमांक

Code No. 65/S/A/M
कोड नं.

SET/सेट

A

SOCIAL SCIENCE
(सामाजिक विज्ञान)
(213-M)

Day and Date of Examination

(परीक्षेचा दिवस आणि तारीख)

Signature of Invigilators

(निरीक्षकाची सही)

1. _____

2. _____

General Instructions :

- 1 Candidate must write his/her Roll Number on the first page of the Question Paper.
- 2 Please check the Question Paper to verify that the total pages and the total number of questions contained in the Question Paper are the same as those printed on the top of the first page. Also check to see that the questions are in sequential order.
- 3 For the objective type of questions, you have to choose any **one** of the four alternatives given in the question i.e. (A), (B), (C) or (D) and indicate your correct answer in the Answer-Book given to you.
- 4 All the questions including objective type questions are to be answered within the allotted time and no separate time limit is fixed for answering objective type questions.
- 5 Making any identification mark in the Answer-Book or writing Roll Number anywhere other than the specified places will lead to disqualification of the candidate.
- 6 Write your Question Paper code No. **65/S/A/M, Set**

A

 on the Answer-Book

सामान्य सूचना :

- 1 परीक्षार्थीने प्रश्नपत्रिकेच्या पहिल्या पृष्ठावर आपला अनुक्रमांक लिहावा.
- 2 कृपया प्रश्न-पत्र तपासून पहा. एकूण पृष्ठांची संख्या छापलेली आहे तेवढेच प्रश्न क्रमाने आहेत का ते पहा.
- 3 बहुपर्यायी प्रश्नांचे उत्तर लिहितांना दिलेल्या पर्यायांपैकी अचूक पर्याय (A), (B), (C), (D) निवडून उत्तरपत्रिकेत लिहा.
- 4 बहुपर्यायी प्रश्नांची उत्तरे निर्धारित वेळेतच द्यावयाची आहेत यासाठी जास्त वेळ दिला जाणार नाही.
- 5 उत्तर-पत्रिकेत उमेदवाराची ओळख होईल किंवा योग्य त्या जागे व्यतिरिक्त बैठक क्रमांक लिहिणाऱ्या उमेदवारास अपात्र ठरविण्यात येईल.
- 6 आपल्या उत्तर-पत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेचा कोड संख्या **65/S/A/M-A** आवश्यक लिहावा.
- 7 प्रश्नपत्रिका दोन भाषांमध्ये आहे. प्रश्नांबाबत काही शंका असल्यास इंग्रजी रूपांतर प्रमाणभूत मानावे.

SOCIAL SCIENCE

(सामाजिक विज्ञान)

(213-M)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- Note :**
- (1) All Questions are **compulsory** and carry marks as indicated against each question.
 - (2) For Multiple Choice Questions **four** options are given. You have to choose right option and indicate it in your answer book.
 - (3) Attach the map with answer script.

सचना : (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत. प्रश्नांच्या समोर पूर्ण गण दर्शविलेले आहेत.

1 'Abolition of Titles' is covered under which of the following fundamental rights? 1

- (A) Right to Freedom (B) Right to Equality
(C) Right to Constitutional Remedies (D) Right to Freedom of Religion

‘पदव्या रद्द करणे’ खालील पैकी कोणत्या मुलभूत अधिकारांतर्गत येते?

- (A) स्वातंत्र्याचा अधिकार (B) समानतेचा अधिकार
(C) घटनात्मक दुरुस्तीचा अधिकार (D) धर्म स्वातंत्र्याचा अधिकार

2 Which one of the following directive principles is related to the Gandhian thought ? 1

- (A) The state shall try to promote cottage industries in rural areas.
(B) Equal pay for equal work to men and women.
(C) The state should ensure to the people the right to work.
(D) The state should ensure to the people the right to state assistance in old age.

खालील पैकी कोणता एक गांधीवादी विचार धारेशी संबंधीत नितिनिर्देशक सिद्धान्त आहे ?

- (A) राज्य ग्रामीण भागात लघुउद्योगांना चालना देण्याचा प्रयत्न करेल
(B) स्त्री-पुरुषांना समान कार्यासाठी समान वेतन
(C) राज्यांच्या नागरिकांना कामाचा अधिकार देणे
(D) राज्यांनी वृद्धावस्थेत लोकांना मदत देणे

3 In India, the Panchayati Raj System functions at how many levels ? 1

- (A) One level (B) Two levels

- (C) Three levels (D) Four levels

4 Read the following facts related to the importance of peace and security in a democracy and choose the correct options? 1

- I. There is a mutual relationship between democracy and development and peace and security.
- II. In the absence of peace and security, democracy cannot function.
- III. There is no relationship between democracy and security.
- IV. In the absence of democracy and security development cannot take place.

Options.

- (A) Only I and II are correct.
- (B) Only III and IV are correct.
- (C) Only I and IV are correct.
- (D) Only II and III are correct.

लोकशाहीसाठी शांतता आणि सुरक्षिततेच्या महत्त्वाशी संबंधीत खालील तथ्ये वाचा आणि दिलेल्या पर्यायां पैकी योग्य पर्याय निवडा.

- I. लोकशाही आणि विकास तसेच शांतता आणि सुरक्षा यांच्यात परस्पर संबंध आहे.
- II. लोकशाही, शांतता आणि सुरक्षितते शिवाय कार्य करू शकत नाही.
- III. लोकशाही आणि सुरक्षितता यांच्यात काहीही संबंध नाही.
- IV. लोकशाही आणि सुरक्षिततेच्या अभावाने विकास होऊ शकत नाही.

- (A) फक्त I आणि II बरोबर आहे
- (B) फक्त III आणि IV बरोबर आहे
- (C) फक्त I आणि IV बरोबर आहे
- (D) फक्त II आणि III बरोबर आहे

5 Explain any two results of the Permanent settlement introduced by 1×2=2

- 6 Explain any two features of the Northern Plains of India. 2
भारताच्या उत्तरी मैदानाची कोणतेही दोन वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- 7 'The role of public opinion, in a democracy, can never be ignored'. 1×2=2
Support the statement with two arguments.
लोकशाहीत जनमताच्या भूमिकेकडे दुर्लक्ष करता येणार नाही. दोन युक्तीवादांसह या विधानाचे समर्थन करा.
- 8 Explain the 'Right to Education' added in the Constitution of India by the 86th Constitutional Amendment. 2
भारतीय राज्यघटनेत 86 च्या घटना दुरुस्तीने जोडलेला शिक्षणाचा अधिकार स्पष्ट करा.
- 9 Describe any four features of the Egyptian Civilisation. 1×4=4
इजिप्शियन (मिस्र) सभ्यतेच्या कोणत्याही चार वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा.
- 10 Explain the four main features of the architecture in Medieval India. 1×4=4
मध्य युगीन भारतातील वास्तुकलेची कोणतेही मुख्य चार वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- 11 Why did the Medieval Catholic Church come to be associated with superstitions and corruptions? Explain. 4
मध्ययुगीन कैथोलिक चर्च च्या आगमनाला, अंधश्रद्धा आणि भ्रष्टाचाराशी का जोडले जाते स्पष्ट करा.
- 12 Explain any four reforms done by Raja Ram Mohan Roy in the social sector in India in the 19th century. 1×4=4

- 13 Explain any four main causes of the Revolt of 1857 in India? 4
भारतातील 1857 च्या उठावाची कोणतीही चार मुख्य कारणे स्पष्ट करा.
- 14 Describe the main features of Monsoons in India. 4
भारतातील मान्सूनच्या मुख्य वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा.
- 15 Explain any four features of the 'Tropical Deciduous forests' in India. 1×4=4
भारतातील उष्णकटिबंधीय पानझडी जंगलांची कोणतीही चार वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- 16 How are industrialization and urbanization responsible for the unequal 1×4=4
distribution of population in India ? Explain.
भारतातील लोकसंख्येच्या असमान वितरणासाठी औद्योगिकरण आणि शहरीकरण कसे
जबाबदार आहे ? स्पष्ट करा.
- 17 Explain any four features of the parliamentary form of government 1x4=4
in India.
भारतीय संसदीय शासन पद्धतीच्या कोणत्याही चार वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा.
- 18 Explain the main functions of gram Panchayat. 1×4=4
ग्राम पंचायत चे प्रमुख कार्य स्पष्ट करा.
- 19 Describe the executive powers of the Governor in India. 1×4=4
भारतातील राज्यपालांच्या कार्यकारी अधिकारांचे वर्णन करा.
- 20 Highlight any four powers of the Supreme Court of India. 2+2=4
सर्वोच्च न्यायालयाचे कोणतेही चार अधिकार स्पष्ट करा.

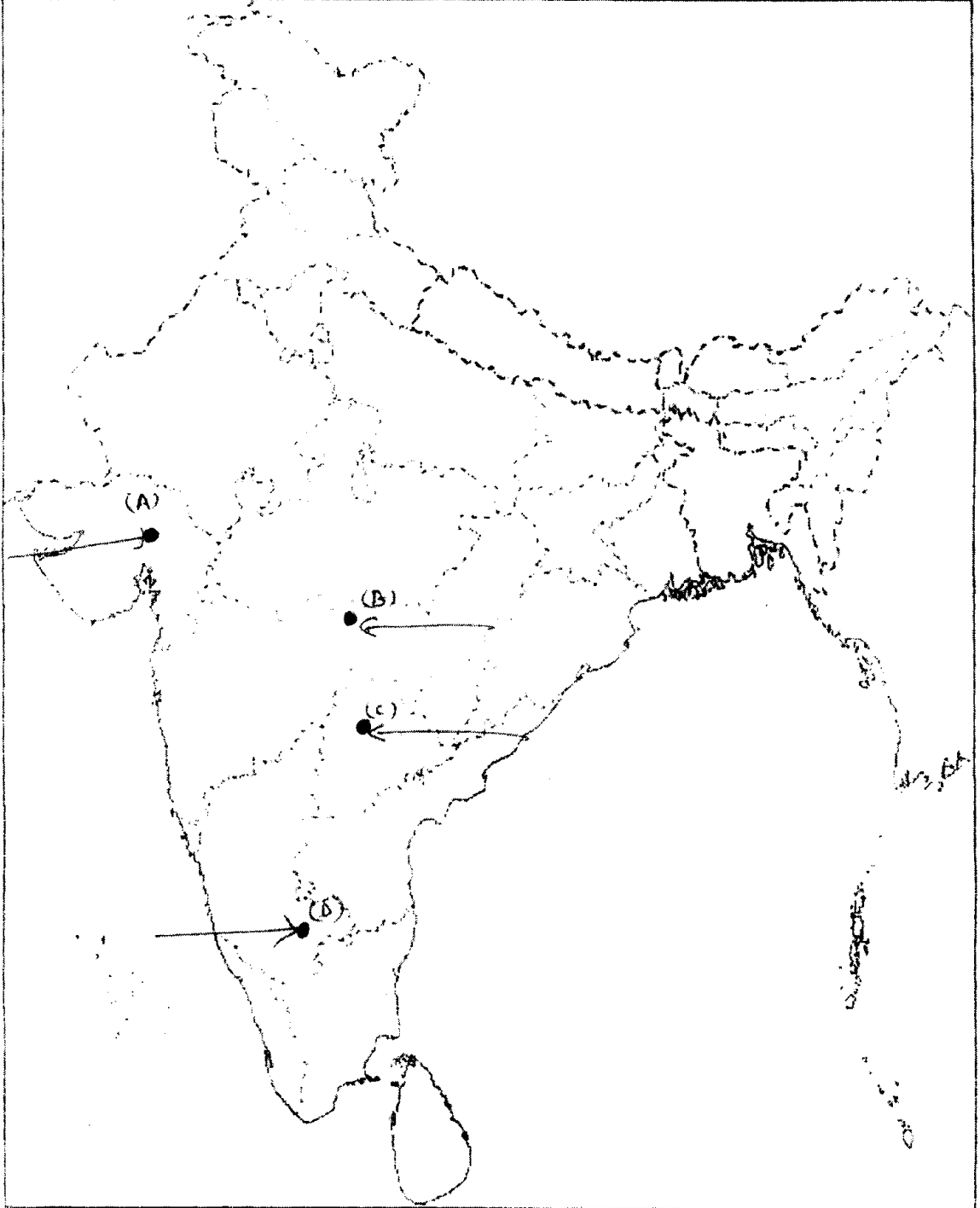

- 21 Why is poverty considered as the greatest bane of democracy ? Explain. 2+2=4
गरीबीला लोकशाहीचा सर्वात मोठा 'शाप' का मानला जातो? स्पष्ट करा.
- 22 Explain any four causes of regional disparities in India. 4
भारतातील प्रादेशिक असमानतेची कोणतीही चार कारणे स्पष्ट करा.
- 23 Explain the difference between natural and human made environment. 2+2=4
नैसर्गिक आणि मानवी पर्यावरणातील फरक स्पष्ट करा.
- 24 Describe any five major causes of the second World War. 5
दुसऱ्या महायुद्धाच्या कोणत्याही पाच प्रमुख कारणांचे वर्णन करा.
- 25 Explain the main causes of the partition of India. 1×5=5
भारताच्या फाळणीची मुख्य कारणे स्पष्ट करा.
- 26 Describe the necessary geographical conditions for the cultivation of rice. 1×5=5
भात लागवडीच्या शेतीसाठी आवश्यक असलेल्या भौगोलिक परिस्थितीचे वर्णन करा.
- 27 "To achieve their objectives, the pressure groups employ various techniques and methods." Support this statement with examples.

28 Identify and write in your answer book the correct names of the international airports of India marked by (A), (B), (C) and (D) in the given Political outline map of India. 4×1=4

भारताच्या दिलेल्या राजकीय नकाशांमध्ये भारताचे आंतरराष्ट्रीय विमानतळ (A), (B), (C) आणि (D) ने दर्शविले आहे त्यांना ओळखून त्यांची अचूक नावे तुमच्या उत्तर पुस्तिकेत लिहा.

Outline Map of India (Political)

29 In the given political outline map of India, locate and label the following with appropriate symbols.

4×1=4

- (a) Kaveri Main river
- (b) Kaziranga National park
- (c) Annamalai Hills
- (d) Leading coffee producing state

भारताच्या दिलेल्या राजकीय नकाशामध्ये खालील बाबींना उपयुक्त चिन्हांनी दर्शवा आणि त्यांची नावे लिहा.

- (a) कावेरी प्रमुख नदी
- (b) काजीरंगा राष्ट्रीय पार्क
- (c) अन्नामलाई पहाड
- (d) कॉफी उत्पादनाचे अग्रणी राज्य

Note: Following questions are for the Visually Impaired candidates only in lieu of Question Nos. 28 and 29.

2x4=8

Answer to each of these questions must not be in more than one sentence.

- (a) Name the states where Corbett and Gir National Parks are located.
- (b) Name any one main tea producing state.
- (c) Name the state where Kandla major sea port is located.
- (d) Name any two peninsular rivers of India.

सूचना : खालील प्रश्न फक्त दृष्टीहीन उमेदवारांसाठी प्रश्न क्रमांक 28 आणि 29 च्या जागी आहेत. या प्रत्येक प्रश्नांची उत्तरे फक्त एका वाक्यात लिहा.

- (a) 'कॉर्बेट' आणि 'गिर राष्ट्रीय' उद्याने असलेल्या राज्यांची नावे सांगा.
- (b) चहा उत्पादनात अग्रेसर असलेल्या राज्यांची नावे लिहा.
- (c) 'कांडला' समुद्री बंदर ज्या राज्यात आहे त्याचे नाव लिहा.
- (d) भारतातील कोणत्याही दोन द्वीपकल्पीय नदींचे नावे लिहा.

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Q. No. 29

Outline Map of India (Political)

